Στη Ρενέ,

Μια γυναίκα σπάνιας ομορφιάς,
Μια αφοσιωμένη φίλη,
Μια ευγενική κριτικό,
Μια στοργική μητέρα,

Μία τέλεια σύζυγο.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Επειδή έχω την τάση να αρχίζω πράγματα και να μην τα τελειώνω, ο στόχος μου όταν άρχισα να γράφω αυτό το βιβλίο ήταν απλώς να το τελειώσω. Φανταζόμουν μια τακτική στοίβα από δακτυλογραφημένες σελίδες στη γωνία του γραφείου μου, και μια μέρα να μπορώ να τη δείξω με κάποια περηφάνια σε πελάτες και φίλους, και να εξηγήσω ότι ήταν ένα μυθιστόρημα που έγραψα. Ναι, κάπου στα βάθη του μυαλού μου ονειρευόμουν να το εκδώσω, αλλά ειλικρινά δεν θυμάμαι τέτοιες συνειδητές σκέψεις, τουλάχιστον όταν άρχισα να γράφω. Αυτή θα ήταν η πρώτη μου μακροχρόνια προσπάθεια να γράψω μυθιστόρημα.

Το άρχισα το φθινόπωρο του 1984, μόλις τρία χρόνια αφότου είχα τελειώσει τη Νομική, τελείως άβγαλτος ακόμη. Εκείνες τις πρώτες μέρες της νομικής μου καριέρας, περνούσα πολλές ώρες σε δικαστήρια παρακολουθώντας καλούς δικηγόρους να δικάζουν τις υποθέσεις τους. Πάντα έβρισκα συναρπαστικά τα δικαστήρια, και εξακολουθώ να τα βρίσκω. Εκεί ακούς να συζητούν στα ανοιχτά πράγματα που κανείς δεν θα τολμούσε να τα πει έξω από το σπίτι του. Τα μεγαλύτερα δράματα δεν συμβαίνουν σε οθόνες ή θεατρικές σκηνές, αλλά καθημερινά σε αμέτρητες δικαστικές αίθουσες σε όλη τη χώρα.

Μια μέρα, έτυχε να παρακολουθήσω μια φρικτή δίκη στην οποία μια κοπέλα κατέθετε σε βάρος του άνδρα που την είχε βιάσει απάνθρωπα. Ήταν για εμένα μια σπαρακτική εμπειρία, παρόλο που ήμουν ένας απλός θεατής. Τη μια στιγμή η κοπέλα ήταν γεμάτη θάρρος, την άλλη εύθραυστη και αξιολύπητη. Παρακολουθούσα σαν υπνωτισμένος. Δεν μπορούσα να φανταστώ τον εφιάλτη που είχε ζήσει αυτή και η οικογένειά της. Αναρωτήθηκα τι θα έκανα αν ήταν κόρη μου. Καθώς την παρακολουθούσα να υποφέρει μπροστά στους ενόρκους, είχα την έντονη επιθυμία να εκτελέσω τον βιαστή της με τα ίδια μου τα χέρια. Για μια σύντομη αλλά και ατελείωτη στιγμή, ήθελα να ήμουν ο πατέρας της. Ήθελα δικαιοσύνη. Υπήρχε μια ιστορία εδώ.

Μου έγινε έμμονη ιδέα το ενδεχόμενο της εκδίκησης ενός πατέρα. Τι αντιμετώπιση θα είχε ένας τέτοιος πατέρας από ένα σώμα ενόρκων αποτελούμενο από απλούς, συνηθισμένους ανθρώπους; Φυσικά, θα υπήρχε μεγάλη κατανόηση, αλλά θα ήταν αρκετή για να τον αθωώσουν; Η ιδέα γι' αυτό το μυθιστόρημα πήρε μορφή μέσα σε μια περίοδο τριών μηνών, στη διάρκεια της οποίας δεν σκεφτόμουν σχεδόν τίποτε άλλο.

Έγραψα το πρώτο κεφάλαιο με το χέρι σε ένα μεγάλο μπλοκ σημειώσεων και ζήτησα από την Ρενέ, τη γυναίκα μου, να το διαβάσει. Εντυπωσιάστηκε και είπε ότι θα ήθελε να διαβάσει το δεύτερο κεφάλαιο. Ένα μήνα αργότερα, της έδωσα το δεύτερο και το τρίτο κεφάλαιο, και μου είπε ότι δεν μπορούσε να το σταματήσει. Η Ρενέ διαβάζει πέντε-έξι μυθιστορήματα την εβδομάδα –αστυνομικά, αγωνίας, θρίλερ, κατασκοπικά, κάθε είδους– και δεν έχει καθόλου υπομονή με μια πλοκή που δεν απορροφά τον αναγνώστη.

Το γράψιμο αυτού του βιβλίου έγινε κάτι σαν χόμπι για εμένα, μία ώρα εδώ, μία ώρα εκεί, με μια κάπως πειθαρχημένη

προσπάθεια να γράφω τουλάχιστον μία σελίδα την ημέρα. Δεν το εγκατέλειψα ποτέ. Θυμάμαι μια περίοδο τεσσάρων εβδομάδων, στην οποία δεν έγραψα τίποτα. Μερικές φορές περνούσε μία μέρα χωρίς να γράψω, αλλά τις περισσότερες φορές συνέχιζα με τυφλή αυτοπειθαρχία. Είχα την αίσθηση ότι η πλοκή ήταν υπέροχη, αλλά δεν ήμουν σίγουρος για το γράψιμο. Η Ρενέ μου είπε ότι της άρεσε, κι έτσι συνέχισα.

Μετά από ένα χρόνο, έμεινα κατάπληκτος βλέποντας πόσο γρήγορα συσσωρεύονταν οι σελίδες και συνειδητοποίησα ότι το βιβλίο ήταν μισοτελειωμένο. Ο αρχικός μου στόχος είχε ξεχαστεί και έπιανα τον εαυτό μου να σκέφτεται συμβόλαια με εκδοτικούς οίκους, εισπράξεις δικαιωμάτων και πολυτελή γεύματα με ατζέντηδες και εκδότες – τα όνειρα όλων των συγγραφέων που δεν έχουν εκδώσει τα βιβλία τους.

Τρία χρόνια αφότου άρχισα να γράφω, η Ρενέ διάβασε το τελευταίο κεφάλαιο του βιβλίου και στη συνέχεια το στείλαμε στη Νέα Υόρκη. Ο πρόχειρος τίτλος ήταν *Deathknell*,* μια κακή ιδέα που διαγράφηκε αμέσως μόλις το χειρόγραφο έφτασε στο γραφείο του νέου μου ατζέντη, του Τζέι Γκάρον. Ο Τζέι είχε δει τα τρία πρώτα κεφάλαια και μου έστειλε αμέσως ένα συμβόλαιο εκπροσώπησης. Δεκαέξι άλλοι ατζέντηδες είχαν απορρίψει το βιβλίο, καθώς και μια ντουζίνα εκδότες. Ο Τζέι πήρε το χειρόγραφο και μου είπε να αρχίσω να γράφω κι άλλο βιβλίο. Ακολούθησα τη συμβουλή του.

Πέρασε ένας χρόνος χωρίς να γίνει τίποτα. Έγραφα ακόμη απορροφημένος την *Εταιρεία* όταν τον Απρίλιο του 1988 μου τηλεφώνησε ο Τζέι για να μου πει το υπέροχο νέο ότι είχε βρει εκδότη για το πρώτο μου βιβλίο. Ο Μπιλ Τόμπσον της

* Καμπάνες Θανάτου

Wynwood Press διάβασε το χειρόγραφο και το αγόρασε αμέσως. Υπό την καθοδήγησή του έκανα αμέτρητες διορθώσεις και βρήκα καινούργιο τίτλο, *A Time to Kill*.* Νομίζω ότι ήταν ο έκτος ή έβδομος που είχα βρει. Η αλήθεια είναι ότι δεν τα πάω καλά με τους τίτλους.

Η Wynwood τύπωσε πέντε χιλιάδες αντίτυπα και το βιβλίο κυκλοφόρησε τον Ιούνιο του 1989. Πούλησε καλά σε ακτίνα εκατόν πενήντα χιλιομέτρων από την έδρα μου, αλλά αγνοήθηκε από τον υπόλοιπο κόσμο. Κανείς δεν αγόρασε τα δικαιώματα για έκδοση τσέπης, ούτε για μετάφραση σε άλλη γλώσσα. Όμως ήταν το πρώτο μου μυθιστόρημα, και τα περισσότερα πρώτα μυθιστορήματα αγνοούνται. Πίστευα ότι τα πράγματα θα πήγαιναν καλύτερα στο μέλλον.

Τελείωσα την *Εταιρεία* το 1989 και έστειλα το χειρόγραφο στον Τζέι. Το αγόρασε η Doubleday/Dell και, όταν κυκλοφόρησε σε σκληρόδετη έκδοση τον Μάρτιο του 1991, η συγγραφική καριέρα μου πήρε μια εντυπωσιακή τροπή. Η επιτυχία της *Εταιρείας* προκάλεσε νέο ενδιαφέρον για την *Ετυμηγορία*.

Υπάρχουν πολλά βιογραφικά στοιχεία σε αυτό το βιβλίο. Δεν ασκώ πια τη δικηγορία, αλλά την ασκούσα επί δέκα χρόνια, με έναν τρόπο πολύ όμοιο με αυτόν του Τζέικ Μπρίγκανς. Εκπροσωπούσα ανθρώπους, ποτέ τράπεζες ή ασφαλιστικές εταιρείες ή μεγάλες πολυεθνικές. Ήμουν «δικηγόρος του δρόμου». Ο Τζέικ κι εγώ έχουμε την ίδια ηλικία. Στο γυμνάσιο ήμουν «κουόρτερμπακ» στην ομάδα ράγκμπι, αν και δεν έπαιζα πολύ καλά. Πολλά από αυτά που λέει και κάνει ο Τζέικ είναι αυτά που θα έλεγα και θα έκανα εγώ υπ' αυτές τις συνθήκες. Οδηγού-

* Καιρός του Αποκτείναι: «Ώρα για να Σκοτώσεις», φράση από τον Εκκλησιαστή, 3.3. Ο τίτλος του βιβλίου μεταφράστηκε *Η Ετυμηγορία*.

με και οι δύο Σάαμπ. Έχουμε αισθανθεί και οι δύο την αφόρητη πίεση μιας δίκης για φόνο, κάτι που προσπάθησα να αποτυπώσω στο βιβλίο. Έχουμε χάσει και οι δύο τον ύπνο μας για κάποιους πελάτες και έχουμε ξεράσει σε τουαλέτες δικαστηρίων.

Αυτό το βιβλίο είναι γραμμένο από την καρδιά. Είναι το πρώτο μου, και μερικές φορές γίνεται φλύαρο, αλλά ακόμη κι αν είχα τη δυνατότητα, δεν θα άλλαζα ούτε μία λέξη.

Όξφορντ,
Πολιτεία Μισισιπή,
30 Ιανουαρίου 1992

1

Ο Μπίλι Ρέι Κομπ ήταν ο νεότερος και πιο μικρόσωμος από τους δύο ρέντνεκ.* Αν και ήταν μόνο είκοσι τριών ετών, είχε κάνει ήδη τρία χρόνια στην πολιτειακή φυλακή του Πάρτσμαν για κατοχή και εμπορία ναρκωτικών. Ήταν λεπτός και μικρόσωμος, αλλά σκληρό καρύδι, και είχε επιβιώσει στη φυλακή καταφέρνοντας με κάποιον άγνωστο τρόπο να έχει ένα σταθερό απόθεμα ναρκωτικών που τα πουλούσε ή μερικές φορές τα χάριζε στους μαύρους και τους δεσμοφύλακες για προστασία. Στον ένα χρόνο που είχε περάσει από την αποφυλάκισή του συνέχισε να βγάζει καλά λεφτά, και χάρη στο μικροεμπόριο ναρκωτικών έγινε ένας από τους πλουσιότερους ρέντνεκ στην κομητεία Φορντ. Ήταν επιχειρηματίας, με υπαλλήλους, υποχρεώσεις, συμφωνίες, τα πάντα εκτός από φόρους. Στην αντιπροσωπεία Φορντ στο Κλάντον, ήταν ο μόνος πελάτης στην πρόσφατη ιστορία που πλήρωσε μετρητά για ένα καινούργιο φορτηγάκι. Δεκαέξι χιλιάρικα για ένα πολυτελές τετρακίνητο καναρινί Φορντ με φουλ έξτρα. Τις φαντεζί ζάντες χρωμίου και τα αγωνιστικά ελαστικά λάσπης τα είχε περάσει αργότερα,

* «Κοκκινοτράχηλος»: Λευκός φτωχός αμόρφωτος ρατσιστής, κυρίως από τις αγροτικές περιοχές των νότιων πολιτειών.

αφού τα πήρε αντάλλαγμα σε μια άλλη δοσοληψία. Στο πίσω παράθυρο της καμπίνας κρεμόταν μια σημαία της Συνομοσπονδίας κλεμμένη από έναν μεθυσμένο φοιτητή σε έναν αγώνα ράγκμπι του Πανεπιστημίου του Μισισιπή. Το φορτηγάκι ήταν το πιο πολύτιμο απόκτημα του Μπίλι Ρέι. Τώρα ήταν καθισμένος στην ανοιχτή πόρτα της καρότσας και έπινε μπίρες καπνίζοντας ταυτόχρονα ένα τσιγαριλίκι, ενώ παρακολουθούσε τον φίλο του τον Γουίλαρντ να πηδάει με τη σειρά του τη μικρή.

Ο Γουίλαρντ ήταν τέσσερα χρόνια μεγαλύτερος και δέκα χρόνια πιο γερασμένος. Ήταν ένας άκακος γενικά τύπος που δεν είχε ποτέ σοβαρά μπλεξίματα και δεν είχε δουλέψει ποτέ σοβαρά στη ζωή του. Έκανε κάνα καβγά πού και πού και περνούσε μια νύχτα στη στενή, αλλά τίποτα το ιδιαίτερο που θα τον έκανε να ξεχωρίζει. Ισχυριζόταν ότι ήταν ξυλοκόπος, αλλά υπέφερε από πρόβλημα στη μέση και είχε καιρό να μπει σε δάσος. Είχε χτυπήσει δουλεύοντας σε μια πλωτή εξέδρα πετρελαίου στον Κόλπο του Μεξικού και η εταιρεία τού πλήρωσε μια καλή αποζημίωση, την οποία έχασε όταν τον ξεπαράδιασε η πρώην γυναίκα του. Η κύρια ασχολία του τώρα ήταν να δουλεύει μερική απασχόληση για τον Μπίλι Ρέι Κομπ, ο οποίος δεν τον πλήρωνε πολλά, αλλά ήταν ανοιχτοχέρης με το χόρτο του. Για πρώτη φορά εδώ και χρόνια ο Γουίλαρντ μπορούσε πάντα να βρει να καπνίσει. Και πάντα το χρειαζόταν. Έτσι ήταν από τότε που είχε χτυπήσει.

Η μικρή ήταν δέκα χρόνων και μικρόσωμη για την ηλικία της. Ήταν ανάσκελα, ακουμπισμένη στους αγκώνες, που ήταν δεμένοι μεταξύ τους με κίτρινο πλαστικό σχοινί. Τα πόδια της ήταν ανοιχτά σε μια γκροτέσκα γωνία, με το δεξί δεμένο σφιχτά σε μια μικρή βελανιδιά και το αριστερό σε έναν σάπιο πάσσαλο από έναν αφρόντιστο φράχτη. Το σχοινί είχε ματώσει τους

αστραγάλους της και το αίμα κυλούσε στα πόδια της. Το πρόσωπό της ήταν ματωμένο και πρησμένο, το ένα μάτι φουσκωμένο και κλειστό, και το άλλο μισάνοιχτο για να βλέπει τον άλλο λευκό που καθόταν στο φορτηγάκι. Δεν κοίταζε αυτόν που ήταν από πάνω της, που βαριανάσαινε ιδρωμένος και έβριζε. Την πονούσε.

Όταν τελείωσε, τη χαστούκισε και γέλασε, και ο άλλος γέλασε κι αυτός. Μετά άρχισαν να γελάνε πιο δυνατά και να κυλάνε στα χόρτα δίπλα στο φορτηγάκι σαν τρελοί, ουρλιάζοντας και γελώντας. Η μικρή γύρισε από την άλλη για να μην τους βλέπει και άρχισε να κλαίει σιγανά, προσέχοντας να μην την ακούσουν. Νωρίτερα την είχαν χτυπήσει επειδή έκλαιγε και ούρλιαζε. Της είπαν ότι θα τη σκοτώσουν αν δεν το βουλώσει.

Μετά από λίγο βαρέθηκαν να γελούν και κάθισαν στην πόρτα της καρότσας, όπου ο Γουίλαρντ σκουπίστηκε με το πουκάμισο της μικρής μαύρης, που ήταν τώρα μουσκεμένο από αίμα και ιδρώτα. Ο Κομπ του έδωσε μια κρύα μπίρα από το μίνι ψυγείο και έκανε ένα σχόλιο για την υγρασία. Την κοίταζαν καθώς έκλαιγε με λυγμούς βγάζοντας παράξενους σιγανούς ήχους. Μετά από λίγο σταμάτησε. Η μπίρα του Κομπ ήταν μισοάδεια και όχι κρύα τώρα πια. Την πέταξε στη μικρή. Τη χτύπησε στην κοιλιά τινάζοντας λευκούς αφρούς, και κύλησε στο χώμα κοντά σε μερικά άλλα κουτιά που της είχαν πετάξει πιο πριν. Είχαν πιει δύο εξάδες μπίρες, και κάθε φορά τής πετούσαν τα μισοάδεια κουτιά και γελούσαν. Ο Γουίλαρντ δυσκολευόταν να βρει τον στόχο, αλλά ο Κομπ ήταν αρκετά εύστοχος. Δεν ήταν από τους τύπους που σπαταλούσαν την μπίρα, αλλά όταν το κουτί ήταν πιο βαρύ την πονούσε περισσότερο, και είχε μεγάλη πλάκα να βλέπεις τον αφρό να τινάζεται παντού.

Η ζεστή μπίρα ανακατεύτηκε με το σκούρο αίμα και έτρεξε

στο πρόσωπο και τον λαιμό της, σχηματίζοντας μια λιμνούλα πίσω από το κεφάλι της. Η μικρή δεν σάλεψε.

Ο Γουίλαρντ ρώτησε τον Κομπ αν η μικρή είχε πεθάνει. Ο Κομπ άνοιξε άλλη μια μπίρα και του εξήγησε ότι ζει γιατί οι αράπηδες γενικά δεν σκοτώνονται με κλοτσιές και χτυπήματα και βιασμούς. Χρειάζεται κάτι παραπάνω, όπως μαχαίρι ή όπλο ή ένα σχοινί για να ξεπαστρέψεις αράπη. Ο ίδιος δεν είχε πάρει ποτέ μέρος σε τέτοια φάση, αλλά στη φυλακή υπήρχαν πολλοί αραπάδες και ήξερε τα πάντα γι' αυτούς. Σκοτώνονταν συνεχώς μεταξύ τους και πάντα χρησιμοποιούσαν κάποιο όπλο. Εκείνοι που απλώς τους έδερναν και τους βίαζαν δεν είχαν πεθάνει ποτέ. Είχαν δείρει και βιάσει και μερικούς λευκούς, και κάποιοι πέθαναν. Οι αραπάδες όμως, όχι. Έχουν πιο σκληρό κεφάλι. Ο Γουίλαρντ φάνηκε να πείστηκε.

Μετά, τον ρώτησε τι σκόπευε να κάνει τώρα που τελείωσαν μαζί της. Ο Κομπ τράβηξε μια ρουφηξιά από το τσιγαριλίκι, ήπιε μπίρα και είπε ότι αυτός δεν είχε τελειώσει. Κατέβηκε από την πόρτα της καρότσας και διέσχισε τρεκλίζοντας το μικρό ξέφωτο όπου την είχαν δέσει. Τη βλαστήμησε και της φώναξε να ξυπνήσει, και μετά της έχυσε κρύα μπίρα στη μούρη γελώντας σαν παλαβός.

Η μικρή τον παρακολουθούσε καθώς ο Κομπ έκανε τον κύκλο γύρω από το δέντρο δεξιά της, και συνέχισε να τον παρακολουθεί καθώς αυτός κοίταζε ανάμεσα στα πόδια της. Όταν κατέβασε το παντελόνι του, η μικρή γύρισε το κεφάλι αριστερά και έκλεισε τα μάτια. Έπεσε πάνω της και άρχισε να την πονάει πάλι.

Η μικρή κοίταζε μέσα στο δάσος και είδε κάτι, έναν άνδρα να τρέχει αλαφιασμένος ανάμεσα σε θάμνους και δέντρα. Ήταν ο μπαμπάς της, φώναζε και την έδειχνε και έτρεχε απεγνωσμέ-

να για να έρθει να τη σώσει. Του φώναξε, αλλά αυτός εξαφανίστηκε. Την πήρε ο ύπνος.

ΟΤΑΝ ΞΥΠΝΗΣΕ, ο ένας από τους άνδρες ήταν ξαπλωμένος κάτω από την πόρτα της καρότσας, ο άλλος κάτω από ένα δέντρο. Κοιμούνταν. Τα χέρια και τα πόδια της είχαν μουδιάσει. Το αίμα, η μπίρα και τα ούρα είχαν ανακατευτεί με το χώμα από κάτω της, σχηματίζοντας έναν κολλώδη πολτό που είχε κολλήσει στο μικρό της σώμα και έβγαζε ρουφηχτούς ήχους όταν κουνιόταν. Να ξεφύγω, σκέφτηκε, αλλά ακόμη και με τις πιο δυνατές της προσπάθειες κατάφερε να μετακινηθεί μόνο μερικά εκατοστά προς τα δεξιά. Τα πόδια της ήταν δεμένα τόσο ψηλά που οι γλουτοί της μόλις που άγγιζαν στο έδαφος. Τα χέρια και τα πόδια της είχαν νεκρωθεί, αρνιούνταν να κουνηθούν.

Έψαξε με το βλέμμα στο δάσος αναζητώντας τον μπαμπά της και φώναξε σιγανά το όνομά του. Περίμενε, και μετά την πήρε πάλι ο ύπνος.

Όταν ξύπνησε τη δεύτερη φορά, οι δύο άνδρες είχαν σηκωθεί και τριγύριζαν εδώ κι εκεί. Ο ψηλός την πλησίασε τρεκλίζοντας με ένα μικρό μαχαίρι. Της έπιασε τον αριστερό αστράγαλο και άρχισε να πριονίζει με μανία το σχοινί μέχρι που το έκοψε. Μετά, της ελευθέρωσε και το δεξί πόδι, και η μικρή κουλουριάστηκε σε εμβρυακή στάση με την πλάτη προς το μέρος τους.

Ο Κομπ πέταξε ένα κομμάτι σχοινί πάνω από ένα κλαδί και στη μια άκρη του έφτιαξε συρτοθηλιά. Την άρπαξε, της πέρασε τη θηλιά στον λαιμό και μετά διέσχισε το ξέφωτο κρατώντας την άλλη άκρη του σχοινιού. Κάθισε στην πόρτα της καρότσας, όπου ο Γουίλαρντ κάπνιζε καινούργιο τσιγαριλίκι και παρακολουθούσε τον Κομπ χαμογελώντας γι' αυτό που ετοιμαζόταν να

κάνει. Ο Κομπ τράβηξε το σχοινί μέχρι που τεντώθηκε, και μετά του έδωσε άλλο ένα δυνατό τράβηγμα που έσυρε το μικρό, γυμνό σώμα της μικρής στο έδαφος μέχρι που σταμάτησε κάτω από το κλαδί. Η μικρή πνιγόταν και έβηχε, γι' αυτό ο Κομπ χαλάρωσε λίγο το σχοινί για να της δώσει μερικά λεπτά ζωής ακόμη. Έδεσε το σχοινί στον προφυλακτήρα και άνοιξε κι άλλη μπίρα.

Κάθισαν στην πόρτα της καρότσας πίνοντας, καπνίζοντας και κοιτώντας τη μικρή. Νωρίτερα είχαν πάει στη λίμνη όπου ο Κομπ είχε ένα φίλο με σκάφος και ήταν μαζί και κάμποσες γκόμενες που υποτίθεται ότι ήταν εύκολες, αλλά τελικά δεν τους άφησαν ούτε να τις ακουμπήσουν. Ο Κομπ είχε σκορπίσει απλόχερα χόρτο και μπίρες, αλλά οι γκόμενες δεν ανταπέδωσαν. Έφυγαν εκνευρισμένοι και τριγύριζαν με το φορτηγάκι χωρίς συγκεκριμένο προορισμό, όταν συνάντησαν τη μαύρη. Περπατούσε στην άκρη ενός χαλικόδρομου με ένα σάκο φορτωμένο είδη μπακαλικής, όταν ο Γουίλαρντ την άφησε ξερή πετώντας της ένα κουτί μπίρα στο πίσω μέρος του κεφαλιού.

«Θα το κάνεις;» ρώτησε ο Γουίλαρντ με μάτια κόκκινα και θολωμένα.

Ο Κομπ δίστασε. «Μπα. Θα σε αφήσω να το κάνεις εσύ. Δική σου ιδέα ήταν».

Ο Γουίλαρντ τράβηξε μια ρουφηξιά από το τσιγαριλίκι και μετά έφτυσε. «Δεν ήταν δική μου ιδέα. Εσύ είσαι ειδικός στο πώς σκοτώνονται οι αράπηδες. Κάν' το».

Ο Κομπ έλυσε το σχοινί από τον προφυλακτήρα και το τράβηξε μέχρι που τέντωσε. Κομμάτια φλούδας τρίφτηκαν από το κλαδί και έπεσαν γύρω από τη μικρή, που τους παρακολουθούσε τώρα. Άρχισε να βήχει.

Ξαφνικά άκουσε κάτι. Πρέπει να ήταν αμάξι με δυνατές

εξατμίσεις. Οι δύο άνδρες γύρισαν γρήγορα και κοίταξαν στον χωματόδρομο ο οποίος οδηγούσε στην οδό ταχείας κυκλοφορίας που φαινόταν σε κάποια απόσταση. Βλαστήμησαν πανικόβλητοι, ο ένας έκλεισε βροντώντας την πόρτα της καρότσας και ο άλλος έτρεξε προς το μέρος της. Σκόνταψε και σωριάστηκε κοντά της. Άρχισαν να βρίζουν ο ένας τον άλλον καθώς την άρπαξαν, της έβγαλαν το σχοινί από τον λαιμό, την έσυραν στο φορτηγάκι και την πέταξαν πάνω από την πόρτα μέσα στην καρότσα. Ο Κομπ τη χαστούκισε και της είπε να μείνει ακίνητη και να μη βγάλει άχνα, γιατί αλλιώς θα τη σκοτώσει. Ότι αν έμενε ξαπλωμένη κάτω και έκανε ό,τι της έλεγαν θα την πήγαιναν σπίτι της. Αλλιώς θα τη σκότωναν. Μπήκαν στην καμπίνα βροντώντας τις πόρτες και γκάζωσαν μπαίνοντας στον χωματόδρομο. Θα την πήγαιναν σπίτι της. Η μικρή λιποθύμησε πάλι.

Ο Κομπ και ο Γουίλαρντ κούνησαν το χέρι στον οδηγό του Φάιρμπερντ με τις δυνατές εξατμίσεις καθώς περνούσαν δίπλα του στον στενό χωματόδρομο. Ο Γουίλαρντ γύρισε και κοίταξε πίσω για να βεβαιωθεί ότι η αραπίνα ήταν ξαπλωμένη. Ο Κομπ μπήκε στην οδό ταχείας κυκλοφορίας και πάτησε γκάζι.

«Τι κάνουμε τώρα;» ρώτησε ανήσυχος ο Γουίλαρντ.

«Δεν ξέρω», απάντησε εξίσου ανήσυχος ο Κομπ. «Όμως πρέπει να κάνουμε κάτι γρήγορα γιατί θα μου γεμίσει την καρότσα αίματα. Κοίτα την, τα ’χει κάνει όλα χάλια πίσω».

Ο Γουίλαρντ το σκέφτηκε για λίγο ενώ τελείωνε την μπίρα του. «Να την πετάξουμε από καμιά γέφυρα», είπε με καμάρι.

«Καλή ιδέα. Πολύ καλή ιδέα». Ο Κομπ πάτησε φρένο. «Φέρε μου μπίρα», είπε στον Γουίλαρντ, που βγήκε τρεκλίζοντας από το φορτηγάκι και πήρε δύο μπίρες από πίσω.

«Γέμισε αίματα ακόμη και το μίνι ψυγείο», είπε στον Κομπ καθώς ξεκινούσαν πάλι.

Η ΓΚΟΥΕΝ ΧΕΪΛΙ ΑΙΣΘΑΝΟΤΑΝ πως κάτι τρομερό είχε συμβεί. Κανονικά θα έστελνε ένα από τα τρία αγόρια στο μαγαζί, αλλά τα είχε τιμωρήσει ο πατέρας τους, βάζοντάς τα να ξεβοτανίσουν τον κήπο. Η Τόνια είχε ξαναπάει στο μαγαζί μόνη της –ήταν μόνο δύο χιλιόμετρα μακριά– και είχε δείξει ότι μπορούσε να της εμπιστευθεί τέτοιες δουλειές. Όμως, μετά από δύο ώρες η Γκουέν έστειλε τα αγόρια να βρουν τη μικρή αδελφή τους. Σκέφτηκαν ότι θα είχε πάει στο σπίτι των Πάουντερ που είχαν πολλά παιδιά για να παίξει μαζί τους. Ή μπορεί να είχε συνεχίσει μετά το μαγαζί για να δει την καλύτερη φίλη της, την Μπέσι Πίρσον.

Ο κύριος Μπέιτς στο μαγαζί τούς είπε ότι η Τόνια είχε έρθει και έφυγε πριν από μία ώρα. Ο Τζάρβις, ο μεσαίος γιος, βρήκε μια σακούλα με είδη μπακαλικής δίπλα στον δρόμο.

Η Γκουέν τηλεφώνησε στον άνδρα της στη χαρτοποιία, έβαλε στο αμάξι τον μεγάλο γιο, τον Καρλ Λι Τζούνιορ, και άρχισαν να ψάχνουν στους χωματόδρομους γύρω από το μαγαζί. Πήγαν σε ένα συνοικισμό με παλιά σπίτια στη Φυτεία Γκράχαμ για να δουν μήπως ήταν σε μια θεία της. Πέρασαν από το μαγαζί του Μπρόντγουεϊ, δύο χιλιόμετρα από του Μπέιτς, και μερικοί γέροι μαύροι τούς είπαν ότι η Τόνια δεν είχε φανεί εκεί. Συνέχισαν να ψάχνουν σε χαλικόδρομους και χωματόδρομους καλύπτοντας μια έκταση δέκα τετραγωνικών χιλιομέτρων γύρω από το σπίτι τους.

Ο ΚΟΜΠ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΒΡΕΙ έρημη γέφυρα. Σε όλες τις γέφυρες που πλησίασαν υπήρχαν στις όχθες του ποταμού τέσσερις-πέντε αραπάδες με μεγάλα ψάθινα καπέλα και καλάμια, και στη σκιά κάτω από τη γέφυρα κάμποσοι ακόμη καθισμένοι

πάνω σε κουβάδες με τα ίδια ψάθινα καπέλα και καλάμια, ακίνητοι, εκτός κι αν έδιωχναν καμιά μύγα ή χτυπούσαν κανένα κουνούπι.

Ο Κομπ είχε αρχίσει τώρα να φοβάται. Ο Γουίλαρντ δεν βοηθούσε καθόλου, είχε πέσει ξερός, και αυτός είχε μείνει μόνος του να ψάχνει να βρει κάποιον τρόπο να ξεφορτωθεί τη μικρή έτσι που μην μπορέσει ποτέ να τους καρφώσει. Ο Γουίλαρντ ροχάλιζε ενώ αυτός οδηγούσε αλαφιασμένος στους χωματόδρομους αναζητώντας μια γέφυρα σε ένα ποτάμι όπου να μπορέσει να σταματήσει και να την πετάξει χωρίς να τον δουν μισή ντουζίνα αράπηδες με ψάθινα καπέλα. Κοίταξε στον καθρέφτη και είδε το κορίτσι να προσπαθεί να σηκωθεί. Πάτησε απότομα φρένο και η μικρή βρόντηξε στο μπροστινό μέρος της καρότσας κάτω από το παράθυρο. Ο Γουίλαρντ χτύπησε κι αυτός στο τιμόνι και σωριάστηκε στο δάπεδο της καμπίνας, όπου συνέχισε να ροχαλίζει. Ο Κομπ τους βλαστήμησε και τους δύο.

Η λίμνη Τσατούλα δεν ήταν παρά ένας τεράστιος, ρηχός, τεχνητός λασπότοπος με ένα φράγμα σκεπασμένο από χλόη γύρω στα δύο χιλιόμετρα μήκος στο ένα άκρο της. Βρισκόταν στη νοτιοδυτική γωνία της κομητείας Φορντ, και μερικά στρέμματα της έκτασής της έπεφταν στην κομητεία Βαν Μπιούρεν. Την άνοιξη είχε τη διάκριση να είναι η μεγαλύτερη υδάτινη έκταση στην πολιτεία του Μισισιπή. Όμως στα τέλη του καλοκαιριού, που είχε πολύ καιρό να βρέξει και ο ήλιος έβραζε τα ρηχά νερά, η λίμνη σχεδόν στέγνωνε. Οι όχθες της υποχωρούσαν και πλησίαζαν μεταξύ τους, δημιουργώντας μια ρηχή λεκάνη με κοκκινοκάστανο νερό. Την τροφοδοτούσαν απ' όλες τις διευθύνσεις αμέτρητα ρυάκια, ρέματα και ποταμάκια, δύο από τα οποία ήταν αρκετά μεγάλα για να τα πεις κανονικά ποτάμια. Έτσι, αναγκαστικά, υπήρχαν πολλές γέφυρες κοντά στη λίμνη.

Το κίτρινο φορτηγάκι κατέληξε σε μία από αυτές τις γέφυρες, σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια να βρει ο οδηγός του ένα κατάλληλο μέρος για να ξεφορτώσει τον ανεπιθύμητο επιβάτη. Ο Κομπ είχε αρχίσει να απελπίζεται. Ήξερε άλλη μια στενή ξύλινη γέφυρα πάνω από ένα ποταμάκι, το Φόγκι. Καθώς πλησίαζε είδε πάλι αράπηδες με καλάμια, έστριψε σε μια πάροδο και σταμάτησε. Κατέβασε την πόρτα της καρότσας, τράβηξε έξω τη μικρή και την πέταξε μέσα σε μια μικρή ρεματιά σκεπασμένη από το αναρριχητικό κούντζου.

Ο ΚΑΡΛ ΛΙ ΧΕΪΛΙ ΔΕΝ ΒΙΑΣΤΗΚΕ να γυρίσει σπίτι. Η Γκουέν ταραζόταν εύκολα, και είχε τηλεφωνήσει πολλές φορές στη χαρτοποιία σε περιπτώσεις που νόμιζε ότι είχαν απαγάγει τα παιδιά. Έφυγε κανονικά στην ώρα του και έκανε την τριαντάλεπτη διαδρομή μέχρι το σπίτι του σε τριάντα λεπτά. Άρχισε να ανησυχεί όταν έστριψε στον χαλικόστρωτο δρόμο και είδε το περιπολικό παρκαρισμένο δίπλα στην μπροστινή βεράντα. Άλλα αυτοκίνητα συγγενών της Γκουέν ήταν σκορπισμένα εδώ κι εκεί στον δρόμο και στην αυλή, υπήρχε μάλιστα και ένα που δεν γνώριζε. Από τα πλαϊνά παράθυρά του προεξείχαν καλάμια για ψάρεμα και μέσα είδε τουλάχιστον επτά ψάθινα καπέλα.

Πού ήταν η Τόνια και τα αγόρια;

Μόλις άνοιξε την εξώπορτα άκουσε την Γκουέν να κλαίει. Στα δεξιά του, στο μικρό καθιστικό, βρήκε κάμποσα άτομα μαζεμένα πάνω από μια μικρή φιγούρα ξαπλωμένη στον καναπέ. Το κορίτσι ήταν σκεπασμένο με υγρές πετσέτες και γύρω του συγγενείς έκλαιγαν. Μόλις πλησίασε στον καναπέ, τα κλάματα σταμάτησαν και ο κόσμος έκανε πίσω. Μόνο η Γκουέν έμεινε δίπλα στο κορίτσι, χαϊδεύοντας απαλά τα μαλλιά του. Ο Καρλ

Λι γονάτισε μπροστά στον καναπέ και άγγιξε τον ώμο της κόρης του. Της μίλησε κι αυτή προσπάθησε να χαμογελάσει. Το πρόσωπό της ήταν ματωμένο και πρησμένο, γεμάτο μώλωπες. Και τα δύο μάτια της ήταν κλεισμένα και μελανιασμένα. Ο Καρλ Λι βούρκωσε κοιτάζοντας το μικροσκοπικό της σώμα που ήταν τυλιγμένο με πετσέτες και αιμορραγούσε από τους αστραγάλους ως το μέτωπο.

Ρώτησε την Γκουέν τι έγινε. Αυτή άρχισε να τρέμει και να θρηνεί, και ο αδελφός της την οδήγησε στην κουζίνα. Ο Καρλ Λι σηκώθηκε, γύρισε στον κόσμο και ρώτησε πάλι τι έγινε.

Σιωπή.

Ρώτησε και τρίτη φορά. Ο Γουίλι Χάστινγκς, βοηθός σερίφη και ξάδερφος της Γκουέν, βγήκε μπροστά και του είπε ότι κάποιοι που ψάρευαν κοντά στο Φόγκι είδαν την Τόνια να κείτεται στη μέση του δρόμου. Τους είπε το όνομα του μπαμπά της και την έφεραν σπίτι.

Ο Χάστινγκς σταμάτησε να μιλάει και έμεινε να κοιτάζει τα πόδια του.

Ο Καρλ Λι τον κοίταζε αμίλητος, περιμένοντας. Όλοι είχαν πάψει να ανασαίνουν και κοίταζαν το πάτωμα.

«Τι συνέβη, Γουίλι;» φώναξε ο Καρλ Λι.

Ο Χάστινγκς άρχισε να μιλά αργά. Κοιτώντας από το παράθυρο, επανέλαβε αυτά που είχε πει η Τόνια στη μητέρα της για τους λευκούς και το φορτηγάκι, το σχοινί και τα δέντρα, και τον πόνο όταν ανέβαιναν επάνω της. Ο Χάστινγκς σταμάτησε όταν άκουσε τη σειρήνα του ασθενοφόρου.

Ο κόσμος βγήκε αμίλητος από την εξώπορτα και περίμενε στη βεράντα, παρακολουθώντας τους νοσοκόμους που έβγαλαν το φορείο και κατευθύνθηκαν προς το σπίτι.

Σταμάτησαν επιτόπου όταν άνοιξε η εξώπορτα και βγήκε

έξω ο Καρλ Λι με την κόρη του αγκαλιά. Της ψιθύριζε τρυφερά ενώ από το πιγούνι του έσταζαν δάκρυα. Πήγε στο πίσω μέρος του ασθενοφόρου και μπήκε μέσα. Οι νοσοκόμοι έκλεισαν την πόρτα και την πήραν προσεκτικά από τα χέρια του.